

e-Škole

USPOSTAVA SUSTAVA RAZVOJA
DIGITALNO ZRELIH ŠKOLA
(PILOT PROJEKT)

CARNET
znanje povezuje

Tehnička dokumentacija o izvornim datotekama i
elementima e-Škole digitalnog obrazovnog
sadržaja (DOS) za nastavne predmete
Priroda za 5. i 6. razred osnovne škole
Biologija za 3. i 4. razred opće gimnazije

SADRŽAJ

1. Struktura programskog koda i korištene tehnologije	3
1.1. Osnovne tehnologije korištene pri izradi DOS-a.....	3
1.2. Struktura programskog koda.....	3
2. Struktura direktorija DOS-a	4
3. Dizajn i vizualni standardi.....	6
3.1. Boje.....	6
3.2. Tipografija.....	7
3.3. Pristupačnost.....	7
4. Multimedijски elementi	12
4.1. Slikovne datoteke	12
4.2. Video zapisi	13
4.3. Interaktivni elementi	13
5. Modifikacije i dorada postojećeg rješenja	16
6. Popis izmjena (changelog)	16

1. Struktura programskog koda i korištene tehnologije

1.1. Osnovne tehnologije korištene pri izradi DOS-a

DOS je otvoren te ga je moguće jednostavno modificirati ili dodavati novi sadržaj te mijenjati funkcionalnosti unutar postojećeg DOS-a. Vodeći računa o tome, pri izradi je primijenjen sljedeći tehnološki stack:

- HTML - <https://www.w3.org/html/>
- CSS - <https://www.w3.org/Style/CSS/Overview.en.html>
- JavaScript - <https://www.javascript.com/>
- jQuery - <https://jquery.com/>
- Bootstrap <https://getbootstrap.com/>

1.2. Struktura programskog koda

Osnovni okvir DOS-a izrađen je u *markup* jeziku HTML5. Prilagođenost različitim dimenzijama ekrana postignuta je upotrebom *frameworka* Bootstrap4. Oblikovanje sadržaja napravljeno je pomoću CSS-a dok je sva funkcionalnost i logika napravljena korištenjem JavaScript programskog jezika uz korištenje jQuery biblioteke.

U datotekama `/css/style.css` i `/css/style3.css` nalazi se CSS kod koji služi vizualnom oblikovanju sadržaja i navigacijskih elemenata.

Datoteka `/css/style3.css` sadrži CSS kod specifičan za DOS-ove *Priroda 5* i *Priroda 6*.

Datoteka `/css/media.css` sadrži dodatni kod koji služi za prilagodbu sadržaja i navigacije DOS-a specifičnoj veličini ekrana na kojem se gleda sadržaj.

`/js/core.js` datoteka sadrži sav JavaScript kod korišten za cjelokupnu logiku oko DOS-a – navigacija, pretraživanje, postavke te logiku za zadatke za provjeru znanja.

Programski kod (JavaScript) i kod za oblikovanje izgleda (CSS) interaktivnih elemenata sadržan je u samoj `.html` datoteci pojedine jedinice u kojoj se taj interaktivni element nalazi.

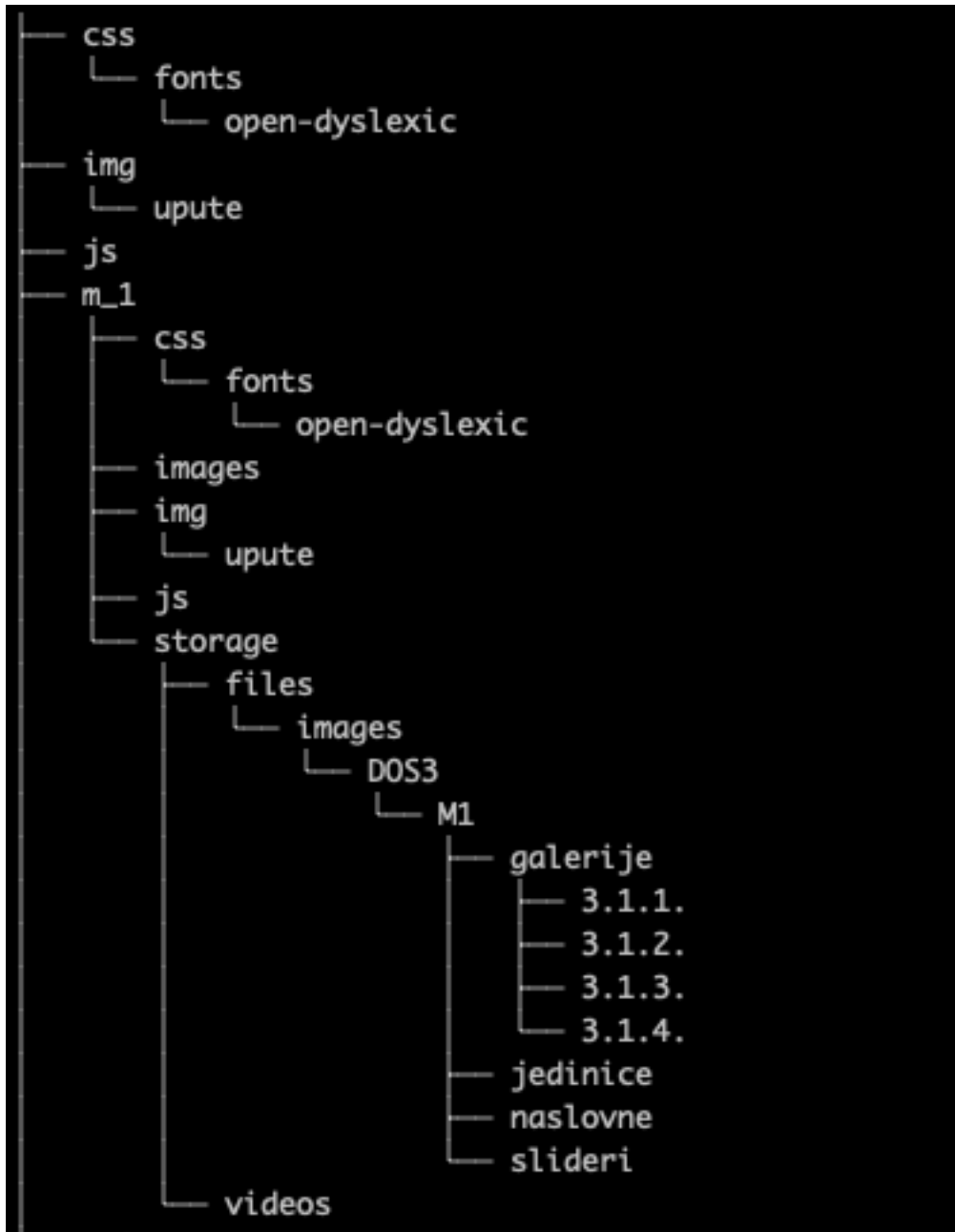
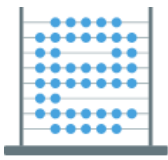

2. Struktura direktorija DOS-a

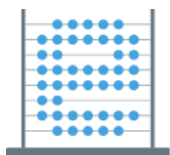
Korijenska mapa DOS-a sastoji se od sljedećih datoteka i mapa:

DATOTEKA / MAPA	OPIS
index.html	Ovo je početna HTML datoteka koju korisnici otvaraju u web-pregledniku.
book.json	Ovo je JSON datoteka s osnovnim metapodacima sukladno specifikaciji formata hpub.
Ovdje pokrenite <i>Naziv DOS-a.html</i>	Ovo je identična datoteka kao i index.html.
storage/video	U ovoj se mapi nalaze zasebne video datoteke.
css	Ovo su CSS datoteke za oblikovanje stilova HTML elemenata i pripadajući fontovi.
images	U ovoj se mapi nalaze se fotografije korištene u interaktivnim elementima DOS-a.
img	U ovoj se mapi nalaze slikovne datoteke korištene za korisničko sučelje elementa DOS-a.
js	JavaScript datoteke uključujući i jQuery.
storage/files/images	U ovoj se mapi nalaze sve fotografije korištene u DOS-u.
m_1, m_2, m_3...	Ovisno koliko koji DOS sadrži modula ovo su mape u kojima se nalaze zasebni moduli pojedinog DOS-a. Struktura tih mapa prati strukturu navedenu iznad kod korijenske mape DOS-a.

Slika 1. Primjer strukture direktorija DOS-a

3. Dizajn i vizualni standardi

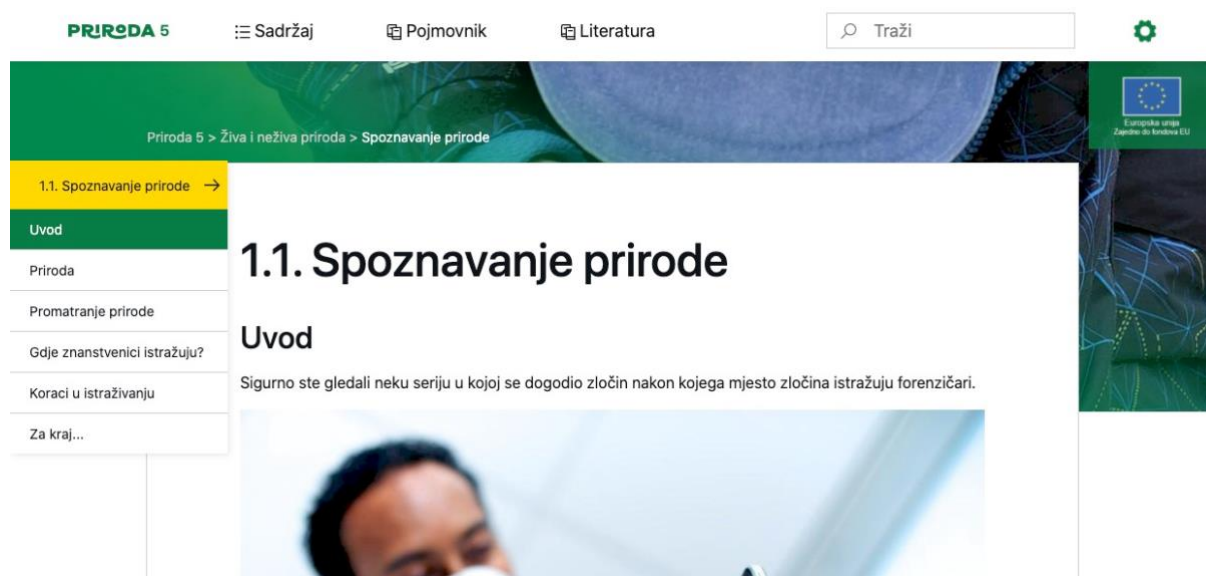
3.1. Boje

Boje DOS-ova odabrane su tako da vizualno skladno prate sadržaj i sve njegove elemente te su međusobno usklađene u nijansama.

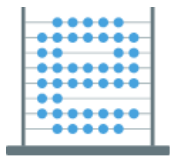
Elementi sučelja izvedeni su ili u nijansama primarne boje ili u boji koja najbolje ističe željeni element.

Primarna boje za DOS-ove Priroda 5 i Priroda 6 je: #087d46

Sekundarne boje: #dd5f08 i #ffd800

Slika 2. Primjer primarne boje za DOS-ove za Prirodu

Primarna boje za DOS-ove Biologija 3 i Biologija 4 je: #0e3dbb
Sekundarne boje: #ffb700 i #ffd800

Slika 3. Primjer primarne boje za DOS-ove za Biologiju

3.2. Tipografija

Oblik slova koji se koristi u sadržaju i sučelju određen je sistemski zadanim fontom. Na taj način se korisniku daje veća kontrola nad izgledom sadržaja i sučelja te naknadnoj konzumaciji istog.

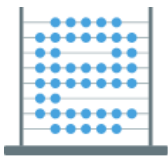
Iznimka je oblik slova korišten u prikazu za disleksiju, u tom slučaju koristi se font „OpenDyslexic3“.

3.3. Pristupačnost

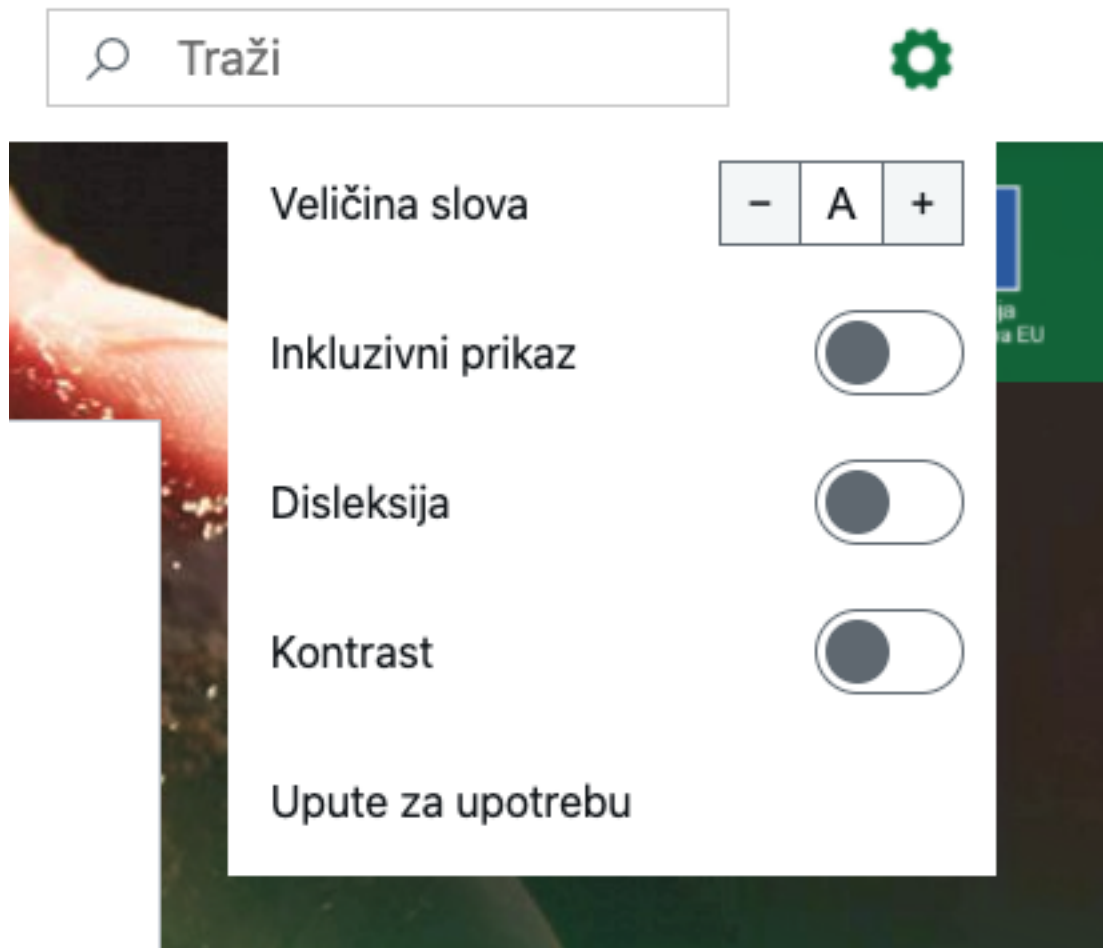
Pristupačnost je ostvarena kroz opcije pomoću kojih korisnik može dodatno prilagođavati prikaz sadržaja.

Klikom na ikonu „Postavke“, korisniku će se ponuditi opcije da:

- poveća ili smanji veličinu slova,
- prebaci sučelje u kontrastni način rada,
- uključi inkluzivni prikaz,
- zamijeni trenutni font sa fontom za disleksiju.

Slika 4. Ikona Postavke

Slika 4. Izbornik koji se pojavi klikom na ikonu Postavke

PRIRODA 5   Sadržaj   Pojmovnik   Literatura

Priroda 5 > Živa i neživa priroda > Spoznavanje prirode

1.1. Spoznavanje prirode

Uvod

Sigurno ste gledali neku seriju u kojoj se dogodio zločin nakon kojega mjesto zločina istražuju forenzičari.

Slika 1.1.1.: Forenzičari primjenjuju različite metode kao što su proučavanje tragova i uzimanje uzoraka koje će odnijeti u laboratorij kako bi doznali što više detalja o uzorku. Način na koji će se prikupljati uzorci i nakon toga proučavati mogu bitno odrediti uspjeh u razjašnjavanju događaja.

Budite i vi **istraživači** kao forenzičari. Pomno promotrite svoju okolinu i zabilježite što više uočenih predmeta, pojava i živih bića. Predložite kako biste ih razvrstali. Nakon što proučite sadržaj ovoga DOS-a, vratit ćete se na svoj prijedlog podjele i napraviti podjelu po nekome drugom kriteriju.

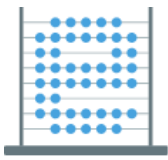
Priroda

Prirodu čini sve što postoji, a dijeli se na živo i neživo.

Neživu prirodu čine, primjerice, zrak, more ili stijene. **Živa priroda** su ljudi, životinje, biljke, gljive, alge, ali i mali, često oku nevidljivi organizmi poput bakterija. Sve što nas okružuje, a uključuje i tvorevine koje su rezultat čovjekova rada naziva se **okoliš**.

Sva živa bića građena su od osnovne jedinice koja se naziva **stanica**. Stanice se međusobno razlikuju po svome obliku, građi, funkcijama koje čine u organizmu. Unatoč razlici u građi stanica sva živa bića imaju neka zajednička obilježja.

Slika 5. Primjer prikaza sadržaja u kontrastnom načinu

PRIRODA 5   Sadržaj   Pojmovnik   Literatura

Priroda 5 > Živa i neživa priroda > Spoznavanje prirode

1.1. Spoznavanje prirode

Uvod

Sigurno ste gledali neku seriju u kojoj se dogodio zločin nakon kojega mjesto zločina istražuju forenzičari.

Slika 1.1.1.: Forenzičari primjenjuju različite metode kao što su proučavanje tragova i uzimanje uzoraka koje će odnijeti u laboratorij kako bi doznali što više detalja o uzorku. Način na koji će se prikupljati uzorci i nakon toga proučavati mogu bitno odrediti uspjeh u razjašnjavanju događaja.

Budite i vi istraživači kao forenzičari. Pomno promotrite svoju okolinu i zabilježite što više uočenih predmeta, pojava i živih bića. Predložite kako biste ih razvrstali. Nakon što proučite sadržaj ovoga DOS-a, vratit ćete se na svoj prijedlog podjele i napraviti podjelu po nekome drugom kriteriju.

Priroda

Prirodu čini sve što postoji, a dijeli se na živo i neživo. Neživu prirodu čine, primjerice, zrak, more ili stijene. Živa priroda su ljudi, životinje, biljke, gljive, alge, ali i mali, često oku nevidljivi organizmi poput bakterija. Sve što nas okružuje, a uključuje i tvorevine koje su

Slika 6. Primjer prikaza sadržaj s uključenim fontom za disleksiju

PRIRODA 5 Sadržaj Pojmovnik Literatura Traži

Priroda 5 > Živa i neživa priroda > Spoznavanje prirode

1.1. Spoznavanje prirode

Uvod

Sigurno ste gledali neku seriju u kojoj se dogodio zločin nakon kojega mjesto zločina istražuju forenzičari.

Slika 1.1.1.: Forenzičari primjenjuju različite metode kao što su proučavanje tragova i uzimanje uzoraka koje će odnijeti u laboratorij kako bi doznali što više detalja o uzorku. Način na koji će se prikupljati uzorci i nakon toga proučavati mogu bitno odrediti uspjeh u razjašnjavanju događaja.

Budite i vi **istraživači** kao forenzičari. Pomno promotrite svoju okolinu i zabilježite što više uočenih premeta, pojava i živih bića. Predložite kako biste ih razvrstali. Nakon što proučite sadržaj ovoga DOS-a, vratit ćete se na svoj prijedlog podjele i napraviti podjelu po nekome drugom kriteriju.

Priroda

Prirodu čini sve što postoji, a dijeli se na živa i neživa.

Neživa priroda čine, primjerice, zrak, more ili stijene. **Živa priroda** su ljudi, životinje, biljke, gljive, alge, ali i mali, često oku nevidljivi organizmi poput bakterija. Sve što nas okružuje, a uključuje i tvorevine koje su rezultat čovjekova rada naziva se **okolis**.

Sva živa bića građena su od osnovne jedinice koja se naziva **stanica**. Stanice se međusobno razlikuju po svome obliku, građi, funkcijama koje čine u organizmu. Unatoč razlici u građi stanica sva živa bića imaju neka zajednička obilježja.

Promotrite slike i uočite neka obilježja živih bića.

PRIRODA 5 Sadržaj Pojmovnik Literatura Traži

Priroda 5 > Živa i neživa priroda > Spoznavanje prirode

1.1. Spoznavanje prirode

Uvod

- Sigurno ste gledali neku seriju u kojoj se dogodio zločin.
- Mjesto zločina istražuju forenzičari.

Slika 1.1.1.: Forenzičari primjenjuju različite metode kao što su proučavanje tragova i uzimanje uzoraka koje će odnijeti u laboratorij kako bi doznali što više detalja o uzorku. Način na koji će se prikupljati uzorci i nakon toga proučavati mogu bitno odrediti uspjeh u razjašnjavanju događaja.

- Budite **istraživači** kao forenzičari:
  - promotrite svoju okolinu
  - zabilježite predmete, pojave i živa bića koja uočavate
  - razvrstajte ih proizvoljno
  - nakon obrade sadržaja DOS-a razvrstajte ih ponovno po drugome kriteriju.

Priroda

Prirodu čini sve što postoji, a dijeli se na živo i neživo.

Neživi dio prirode čine:
- zrak, more ili stijene.

Živi dio prirode su živa bića:

Slika 7. Inkluzivni prikaz sadržaja (desna slika)

4. Multimedijски elementi

Multimedijски elementi mogu podijeliti u tri osnovne skupine:

- slikovne datoteke
- video zapisi
- interaktivni elementi.

4.1. Slikovne datoteke

Slikovne datoteke izrađene su u formatima .png, .jpg, .gif i .svg. Mogu se podijeliti u dvije skupine:

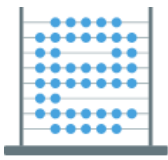
- fotografije
- ilustracije.

Dio fotografija i ilustracija izrađen je specifično za pojedini sadržaj DOS-a dok su druge fotografije i ilustracije kupljene i njihovi izvori i licence su označeni unutar DOS-a. Sve fotografije i ilustracije mogu se uređivati u programima za uređivanje slikovnih datoteka kao što su Adobe Photoshop i slično.

Slika 1.1.2.: Promatranje predmeta s pomoću lupe. Jeste li ikada promatrali predmete pod uvećanjem? Upotrebljavate li za to lupu ili kameru na mobitelu?

Slika 8. Primjer slikovne datoteke

4.2. Video zapisi

Video zapisi snimani su digitalnom kamerom i izrađeni u formatu mp4 te se kao takvi mogu uvesti u bilo koji uređivač video datoteka koji podržava ovaj format. Video zapisi nemaju posebne izvorne datoteke nego su u formatu .mp4 pohranjene u mapi *storage/videos* svakog modula DOS-a.

Titlovi video zapisa sastavni su dio HTML koda jedinice sadržaja u kojoj se video nalazi. HTML datoteke svake jedinice nalaze se u DOS-u u mapi *m_(n)* (kako je prethodno opisano) i moguće ih je uređivati u bilo kojem uređivaču običnog neoblikovanog teksta. Dio koda u kojem se nalazi tekst i vremenski parametri titlova započinje oznakom „data:text/vtt“, što je ujedno i oznaka standardnog formata u kojem su titlovi izrađeni. Prije uređivanja titlova potrebno ih je dekodirati budući da su kodirani u base64 kod.

Slika 9. Primjer video zapisa

4.3. Interaktivni elementi

Interaktivni elementi dolaze u dvije varijante razine složenosti. To su srednja razina i visoka razina interaktivnosti.

Svi interaktivni elementi napravljeni su korištenjem standardnog Javascript-a odnosno uz korištenje jQuery-ja, CSS-a i HTML-a. Sav kod interaktivnih elemenata (HTML, CSS, Javascript) integriran je u HTML datoteke jedinica i kao takve ih je moguće

uređivati bilo kojim uređivačem teksta. Njihov sastavni dio mogu biti i slikovne i video datoteke na koje se referencira HTML i JavaScript kod jedinice sadržaja. U HTML i JavaScript kodu nalaze se reference tj. putanje do tih multimedijalnih datoteka. Multimedijalne datoteke korištene u interaktivnim elementima izrađene su u standardnim formatima .jpg, .gif, .png, .mp4 te se kao takve mogu uređivati u bilo kojem uređivaču slikovnih datoteka ili video zapisa koji podržava navedene formate.

Uz pomoć ponuđenih pojmova, prikažite kojim procesima voda prelazi iz jednog agregacijskoga stanja u drugo ovisno o promjeni temperature.

HLADNO → VRUĆE

HLADNO ← VRUĆE

Očvršćivanje   Kondenzacija   Taljenje   Isparavanje

Provjeri   Ponovno pokreni

Slika 10. Primjer elementa srednje razine interaktivnosti

Neki organizmi u prirodi uočljiviji su od drugih. Pomaže li im ta osobina ili im odmaže, doznajte u ovoj kratkoj igri. Vaš je lik u igrici ptica koja se hrani leptirima. Kliknite na što veći broj leptira i tako ih ulovite. Sretno!

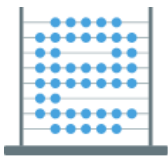

Ulovljeno leptira: 3/5

Započni igru

Pokreni ponovo

Slika 11. Primjer elementa srednje razine interaktivnosti

5. Modifikacije i dorada postojećeg rješenja

Ukoliko je potrebno modificirati sadržaj, korisničko sučelje ili programsku logiku to je moguće napraviti bilo kojim uređivačem neoblikovanog teksta. U poglavljima 1 i 2 nalaze se sve informacije o strukturi koda i gdje se nalazi unutar korijenske mape te ga je moguće mijenjati ili nadograđivati po potrebi.

6. Popis izmjena (*changelog*)

- 12.1.2020. – ažurirani način rada interaktivnog elementa Vennov diagram
- 20.1.2020. – ažuriranje interakcija na sadržajima visoke interaktivnosti
- 22.2.2020. – dorada načina rada lijevog izbornika
- 2.5.2020. – ažuriranje korisničkog sučelja
- 28.8.2020. – ažurirani način rada interaktivnog elementa Vennov diagram

